

2012. gada 2. oktobrī

11. Saeimas „Saskaņas centra” frakcijas priekšsēdētājam

Jānim Urbanovičam

Nr.8/4-2-____-11/12

Urbanoviča kungs!

Nacionālās apvienības frakcija ir vienmēr gatava diskutēt par Latvijas Republikas un tās pilsonības institūta nostiprināšanu, taču tā nav un nebūs gatava diskutēt par iniciatīvām, kas to novājina un grauj.

NA savas darbības pamatā liek atziņu, ka Latvijas valsts 1918.gada 18.novembrī dibināta, īstenojot latviešu nācijas pašnoteikšanās tiesības. Pārkāpjot starptautisko tiesību pamatprincipus, kā arī Latvijas un PSRS noslēgtos līgumus, PSRS 1940. gada 17.jūnijā ar militāru spēku okupēja Latviju un nelikumīgi iekļāva to PSRS sastāvā. Otrā pasaules kara beigu posmā PSRS atjaunoja savu okupācijas režīmu Latvijā, kura laikā mērķtiecīgi īstenoja genocīdu pret Latvijas tautu, tā pārkāpjot 1948. gada 9. decembra Konvenciju par genocīda nepieļaujamību un sodīšanu par to. PSRS vadība mērķtiecīgi iepludināja Latvijā simtiem tūkstošu migrantu un ar to palīdzību centās iznīcināt Latvijas tautas identitāti. Šīs politikas rezultātā latviešu kā pamatnācijas īpatsvars samazinājās no 77 procentiem līdz 52 procentiem. Pieņemot Augstākās Padomes 1990.gada 4. maijā Deklarāciju par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu, tika likti pamati arī Latvijas pilsonības institūcijas faktiskai atjaunošanai, atzīstot par Latvijas pilsoņiem tos, kas tādi bija okupācijas brīdī 1940.gadā un viņu pēcnācēji.

Daudzie PSRS pilsoņi nonāca Latvijas teritorijā mērķtiecīgas PSRS kolonizācijas politikas rezultātā un viņu atrašanās te no Latvijas Republikas tiesiskās pēctecības viedokļa nevar tikt uzskatīta par likumīgu. Viņu tālākais statuss risināms Latvijas deokupācijas un dekolonizācijas procesa ietvaros. Tas izdevies tikai daļēji un ierobežotā apmērā, ņemot vērā kolonistu lielo skaitu un okupācijas perioda ilgumu.

Tāpēc Latvijas Republikas Saeima 1996. gada 22. augustā, pieņemot Deklarāciju par Latvijas okupāciju, ne tikai aicināja pasaules valstis un starptautiskās organizācijas atzīt Latvijas okupācijas faktu un palīdzēt likvidēt okupācijas sekas, sniedzot tai politisku un ekonomisku palīdzību; bet arī

atbalstīt to personu centienus, kuras vēlas no Latvijas atgriezties savā etniskajā dzimtenē un no ārvalstīm – savā tēvzemē Latvijā.

Nereti kā pamatojums prasībai pēc Latvijas pilsonības automātiskas piešķiršanas visiem vai lielai daļai nepilsoņu tiek izmantota atsaukšanās uz kolonistu lielo aktivitāti Latvijas neatkarības atjaunošanā. Vēsturnieku pētījumi un aprēķini gan izgaisina mītu par nelatviešu plašo atbalstu šim procesam. Kā rēķinājis, piemēram, LU doktorants Edvīns Šnore (sk. Latvijas teritorijā esošo PSRS kolonistu loma valsts neatkarības atjaunošanā 1989.-1991.gadā: mīti un realitāte. Latvijas Vēsture, 2010, 2/3), tad 1991.gada 3.marta tautas aptaujā, kurā varēja piedalīties gan Latvijas, gan PSRS pilsoņi, pret Latvijas neatkarību balsoja 24,6% jeb 411 tūkstoši. No tā izriet, ka tikai viena ceturtda daļa no cittautiešiem bija „par”. Savukārt 1990.gada 4.maijā par Latvijas neatkarību balsoja 138 no 201 AP deputāta. Tātad gandrīz trešā daļa deputātu un viņu vēlētāju Latvijas neatkarības atjaunošanu neatbalstīja. Pietiekami daiļrunīgs ir arī fakts, ka neseno referendumā par krievu valodu kā otru valsts valodu Latvijā nobalsoja 280 tūkstoši. Skaidrs taču, ka valsts ar divām valodām vairs nebūtu 1918.gadā dibinātā Latvijas Republika, bet gan pavisam cita – faktiski jaunveidota valsts.

Jūs pieminat LTF solījumus, tomēr Latvijas pilsonību piešķir atbilstoši likumam, nevis kādas organizācijas vēlmēm. Taisnības labad ir jāatgādina, ka LTF apvienoja ļoti plaša uzskatu spektra cilvēkus, starp kuriem bija gan tādi, kas sludināja tā saucamo pilsonības „nulles variantu”, gan arī tādi, kuru uzskati saskanēja ar LNNK pamatnostādņēm par Latvijas pilsonības nepārtrauktību un ka par pilsoņiem atzīstami tikai tie, kas tādi bija sākoties okupācijai un viņu pēcnācēji. Vairums LR AP LTF frakcijas deputātu neatbalstīja pilsonības „nulles variantu”.

Kas attiecas uz 5.Saeimas pieņemto nepilsoņu likumu, tad Tēvzemei un Brīvībai un LNNK deputāti balsoja pret tā pieņemšanu, uzskatot, ka šis likums nepamatoti sasaista PSRS kolonistus ar Latviju, dod tiem nepamatotas cerības un padara Latvijas dekolonizāciju no starptautiskas problēmas par tās iekšēju lietu.

NA uzskata, ka pašreizējais pilsonības likums ir pat pārāks liberāls Latvijas pilsonības iegūšanai, tāpēc diskusijas par tā mīkstināšanu ir nepamatotas. Mūsu nostāja ir skaidra: vispirms lojalitāte valstij, cieņa pret Latviju un latviešu valodu – tad pilsonība atbilstoši likumam, nevis vispirms pilsonību un pēc tam varbūt arī kaut kādu lojalitāti.

Kas attiecas uz SC septiņiem ierosinājumiem, tad tie mums nav pieņemami. Vairums no tiem ir pretrunā ar Latvijas Republikas Satversmi.

Nacionālās apvienības „VL-TB/LNNK” vārdā,

līdzpriekšsēdētājs

Raivis Dzintars

līdzpriekšsēdētājs

Gaidis Bērziņš